

Схвалено педагогічною радою
Канівської ЗОШ І-ІІІ ступенів №3
Канівської міської ради Черкаської області,
Протокол № 6 від 31.08.2023

ПОЛОЖЕННЯ
про внутрішню систему забезпечення якості освіти закладу
загальної середньої освіти

Загальна частина

Це Положення розроблене на основі Закону України «Про освіту», Закону України «Про загальну середню освіту», Типового положення про атестацію педагогічних працівників, Положення про порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (затверджене рішенням педради №1 від 14.01.2020), Положення про академічну доброчесність (затверджене рішенням педради №2 від 03.02.2020), Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (2011), Орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти з предметів інваріантної складової навчального плану (2013), наказу МОН «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» від 13.07.2021 №813.

Закон України «Про освіту» визначає якість освіти як «відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти», а якість освітньої діяльності - як «рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством».

1. Система забезпечення якості освіти включає: стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти; оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти; оприлюднені критерії, правила, процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних працівників; оприлюднені критерії, правила, процедури оцінювання управлінських процесів у закладі освіти.

2. При розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі спираємося на такі **принципи**:

- дитиноцентризм. Головним суб'єктом, на якого спрямована освітня діяльність школи, є дитина.

- автономія закладу освіти, яка передбачає самостійність у виборі форм і методів навчання, визначення стратегії і напрямів розвитку закладу освіти, які відповідають нормативно-правовим документам, Державним стандартам загальної середньої освіти.

- цілісність системи управління якістю. Усі компоненти діяльності закладу освіти взаємопов'язані, це створює взаємозалежність між ними.

- постійне вдосконалення. Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти – це постійний процес, за допомогою якого відбувається вдосконалення освітньої діяльності, підтримується дієвість закладу, забезпечується відповідність змінам у освітній сфері, створюються нові можливості тощо.

- вплив зовнішніх чинників. Система освітньої діяльності у закладі освіти не є замкнутою, на неї безпосередньо впливають зовнішні чинники – засновник, місцева громада, освітня політика держави.

- гнучкість і адаптивність. Система освітньої діяльності змінюється під впливом сучасних тенденцій розвитку суспільства.

3. Цілями розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі є:

- підвищення якості освітніх послуг і забезпечення довіри до результатів навчання;

- створення умов навчання та праці, які забезпечують партнерство учасників освітнього процесу;

- отримання постійного зворотного зв'язку від учасників освітнього процесу щодо якості освіти, відзначення успішних практик та вчасного реагування на виявлені проблеми;

- прийняття обґрунтованих управлінських рішень, які спрямовані на підвищення якості освіти та освітньої діяльності;

- постійне вдосконалення освітнього середовища, системи оцінювання учнів, педагогічної діяльності, управлінських процесів закладу освіти;

- забезпечення прозорості діяльності закладу освіти і готовність до змін в інтересах учасників освітнього процесу.

4. Внутрішня система забезпечення якості освіти має такі **основні компоненти** (відповідно до Закону України «Про освіту» частини 3, статті 41):

- стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти;
- система та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;

- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників;

- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу освіти (заклад визначає, яка інформація має бути оприлюднена та з якою періодичністю, крім тієї, що обов'язково має бути оприлюднена відповідно до статті 30 Закону України «Про освіту»);
- забезпечення академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників і учнів;
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню).

2. Основною метою стратегії (політики) і процедур в ЗЗСО є забезпечення стратегічного розвитку закладу з урахуванням пріоритетних напрямів розвитку освіти України відповідно до Концептуальних засад реформування загальної середньої освіти, Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».

3. Стратегічними напрямами розвитку закладу є:

- система якості освіти;
- система національно-патріотичного виховання;
- система якісного управління закладом освіти;
- система державно-громадського управління.

4. Очікуваними результатами впровадження політик і процедур є:

- забезпечення високої якості освіти на трьох ступенях (початкова школа – основна школа – старша профільна школа) і на трьох рівнях (учень – учитель – адміністрація);
 - впровадження компетентнісного підходу в освітній діяльності;
 - створення оптимальної системи державно-громадського управління;
 - ефективна виховна система ЗЗСО;
 - розвинута система дистанційної та інклюзивної освіти.
5. Критеріями оцінювання дієвості політик і процедур є:
- рівень виконання завдань по кожному стратегічному напрямку;
 - рівень якості освіти на кожному ступені освіти;
 - рівень інформатизації освітньої діяльності;
 - рівень ефективності внутрішньої системи розвитку професійної компетентності педагогів;
 - рівень ефективності управління закладом освіти.

РОЗДІЛ II

САМООЦІНЮВАННЯ

1. На основі політик і процедур, передбачених даним Положенням, заклад загальної середньої освіти здійснює вивчення і оцінювання

(самооцінювання) власної діяльності. Вивчення і оцінювання діяльності ЗЗСО відбувається щорічно за певними напрямками діяльності. 1 раз у 5 років проводиться комплексне оцінювання роботи закладу.

2. Тривалість, періодичність та етапи вивчення і оцінювання визначаються закінченим освітнім циклом – навчальним роком, отже вивчення та оцінювання діяльності ЗЗСО відбувається впродовж навчального року.

3. Узагальнення результатів вивчення освітньої діяльності закладу та визначення рівня її якості здійснюється через комбінований підхід (поєднання описового і кількісного підходів), як правило, у кінці навчального року.

4. Після узагальнення результатів вивчення освітньої діяльності закладу визначається рівень якості освітньої діяльності закладу (високий, достатній, рівень, що вимагає покращення, низький) відповідно до вимог/правил (додаток 2).

5. За результатами самооцінювання аудиторським центром готуються висновки, які є складовою щорічного звіту про діяльність закладу освіти та пропонуються шляхи вдосконалення освітньої діяльності (стануть частиною річного плану роботи на наступний навчальний рік).

6. Етапи організації самооцінювання:

збір та аналіз інформації, отриманої під час спостереження, опитування та вивчення документації;

узагальнення результатів самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти;

обговорення та оприлюднення результатів самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти.

7. У процесі самооцінювання якості освітньої діяльності у закладі використовуються такі методи збору інформації:

- вивчення документації;
- спостереження;
- опитування.

8. Застосування результатів самооцінювання:

- прийняття відповідних управлінських рішень для вдосконалення внутрішньої системи;
- визначення пріоритетних напрямів удосконалення освітніх і управлінських процесів ЗО;
- аналіз тенденцій в освітній діяльності ЗО і корегування його плану роботи на рік та/або стратегії розвитку закладу (у разі потреби);
- аналіз динаміки оцінювання освітньої діяльності ЗО (шляхом співставлення результатів опитування учасників освітнього процесу впродовж кількох років).

- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.

Внутрішня система забезпечення якості освіти реалізується у чотирьох **напрямах:**

- освітнє середовище;
- система оцінювання освітньої діяльності учнів;
- система педагогічної діяльності;
- система управлінської діяльності.

5. Забезпечення ВСЗЯО здійснюється шкільним аудиторським центром у складі адміністрації закладу, психолога, соціального педагога, голів шкільних професійних спільнот, батьків. (представників засновника, громадськості)

6. У даному Положенні визначається алгоритм роботи внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі, а зокрема:

- політики і процедури вивчення освітньої діяльності закладу;
- вимоги, критерії та індикатори для самооцінювання якості освітньої діяльності;
- методи збору інформації, інструменти та джерела отримання інформації.

7. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти закладу обговорюється на засіданні педагогічної ради, затверджується її рішенням, оприлюднюється на сайті закладу освіти.

РОЗДІЛ І ПОЛІТИКИ І ПРОЦЕДУРИ

1. Основними політиками і процедурами вивчення якості освітньої діяльності в закладі освіти є:

- система внутрішніх і зовнішніх моніторингів якості освітньої діяльності та якості освіти (наприклад, моніторинг навчальних досягнень учнів, моніторинг адаптації дітей у закладі, моніторинг наступності між початковим та базовим рівнями освіти тощо);
- самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти;
- система оцінювання навчальних досягнень учнів;
- професійне зростання керівних та педагогічних працівників;

9. Після завершення самооцінювання проводиться звітування з метою аналізу стану функціонування системи (розгляд на засіданні педагогічної ради та обговорення з представниками учнівства і батьків із залученням представників засновника закладу освіти, експертів), визначення шляхів удосконалення функціонування системи (коригування стратегії розвитку закладу освіти, розроблення річного плану на наступний навчальний рік).

10. У закладі освіти можуть застосовуватися такі моделі самооцінювання:

- щорічне комплексне самооцінювання (за всіма компонентами внутрішньої системи)
- щорічне самооцінювання за певними напрямками освітньої діяльності, а також періодичне комплексне самооцінювання
- щорічне комплексне самооцінювання за окремими рівнями освіти, на яких заклад освіти провадить освітню діяльність (початкова, базова, профільна середня освіта)
- інша модель, визначена закладом освіти (за потреби).

РОЗДІЛ III

НАПРЯМ ОЦІНЮВАННЯ «ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ»

1. Метою реалізації напрямку «Освітнє середовище закладу освіти» є забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці.

2. Ключовими вимогами/правилами щодо якості втілення даного напрямку є:

- забезпечення комфортних і безпечних умов навчання і праці;
- створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації;
- формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору.

3. Критеріями оцінювання освітнього середовища закладу освіти є:

3.1. приміщення і територія закладу освіти є безпечними й комфортними для навчання та праці; облаштовані з урахуванням розумного пристосування;

3.2. заклад освіти забезпечений навчальними й іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми;

3.3. здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки у надзвичайних ситуаціях і дотримуються їх;

3.4. у закладі освіти створено умови для харчування здобувачів освіти і працівників;

3.5. у закладі освіти створено умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формують навички безпечної поведінки в Інтернеті;

3.6. працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях;

3.7. у закладі освіти застосовуються підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників;

3.8. заклад освіти планує та реалізує діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу, мобінгу в закладі; забезпечує дотримання правил поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти, етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини;

3.9. керівник та заступники керівника закладу освіти, педагогічні працівники протидіють булінгу (цькуванню), іншому насильству, дотримуються порядку реагування на їх прояви;

3.10. у закладі освіти застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;

3.11. заклад освіти взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, залучає їх до необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти;

3.12. освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя;

3.13. у закладі освіти створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, інформаційно-ресурсний центр тощо).

РОЗДІЛ IV

НАПРЯМ ОЦІНЮВАННЯ «СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ»

21. Метою реалізації напрямку «Система оцінювання освітньої діяльності учнів» є забезпечення відкритої, прозорої, зрозумілої для учнів системи оцінювання їх навчальних досягнень.

22. Ключовими вимогами/правилами щодо якості втілення даного напрямку є:

- наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень;

- застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти;

- спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання.

23. Критеріями оцінювання освітньої діяльності учнів у закладі освіти є:

23.1. здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень; інформація про критерії оцінювання донесена до учнів в усній формі, шляхом розміщення на інформаційному стенді в класі, за допомогою електронних видів комунікації;

23.2. система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання (оцінювати не лише результат роботи, але й процес навчання, індивідуальний поступ кожного учня; позитивно оцінювати досягнення учнів незалежно від того, значні вони чи скромні, якщо вони є результатом справжніх зусиль дитини; оцінювати рівень аргументації й уміння учнів висловлювати свою думку; розв'язувати проблеми та приймати рішення; розуміти, а не відтворювати фрагменти інформації; оцінювати уміння, які визначають здатність працювати в команді; уміння слухати, вирішувати дискусійні питання та проблеми; уміння застосовувати знання в реальних життєвих ситуаціях);

23.3. система оцінювання навчальних досягнень включає критерії, правила і процедури поточного й підсумкового оцінювання; учителями розроблено критерії оцінювання, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН, а також ураховано особливості вивчення теми (обсяг годин на вивчення, кількість обов'язкових робіт), освітню програму закладу освіти, організаційну форму проведення навчального заняття;

23.4. здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним;

23.5. у закладі освіти здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти;

23.6. у закладі освіти впроваджується система формувального оцінювання;

23.7. заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання;

23.8. заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти.

РОЗДІЛ V

НАПРЯМ ОЦІНЮВАННЯ «ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ»

24. Метою реалізації напряму «Система оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників» є забезпечення об'єктивного оцінювання педагогічної діяльності, що сприяє підвищенню якості освіти.

25. Ключовими вимогами/правилами щодо якості втілення даного напряму є:

- ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти;

- постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників;

- налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти;

- організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності.

26. Критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників у закладі освіти є:

26.1. педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність (якісне календарно-тематичне планування);

26.2. педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти;

26.3. педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби);

26.4. педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги, тощо), ІКТ;

26.5. педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку;

26.6. педагогічні працівники сприяють формуванню, забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, ведуть педагогічне портфоліо, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;

26.7. педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти;

26.8. педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства, співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок;

26.9. у закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці;

26.10. педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності, сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти.

РОЗДІЛ VI

НАПРЯМ ОЦІНЮВАННЯ «УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕСИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ»

27. Метою реалізації напрямку «Управлінські процеси закладу освіти» є здійснення ефективного управління внутрішньою системою забезпечення якості освіти.

28. Ключовими вимогами/правилами щодо якості втілення даного напрямку є:

- наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань;
- формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм;
- ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників;
- організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою;
- формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності.

29. Критеріями оцінювання управлінських процесів закладу освіти є:

29.1. у закладі освіти затверджено стратегію його розвитку, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності;

29.2. у закладі освіти річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії його розвитку та з урахуванням освітньої програми;

29.3. у закладі освіти наявна оптимальна система моніторингу якості освіти;

29.4. у закладі освіти здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти;

29.5. керівництво закладу освіти планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання;

29.6. керівництво закладу освіти сприяє створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру;

29.7. заклад освіти оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах;

29.8. керівник закладу освіти формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми;

29.9. керівництво закладу освіти за допомогою системи матеріального та морального заохочення мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності;

29.10. керівництво закладу освіти сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників;

29.11. у закладі освіти створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу;

29.12. управлінські рішення ефективні, приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу;

29.13. керівництво закладу освіти створює умови для розвитку громадського самоврядування;

29.14. керівництво закладу освіти сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади;

29.15. режим роботи закладу освіти та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їх освітнім потребам;

29.16. у закладі освіти створюються умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти;

29.17. заклад освіти впроваджує політику академічної доброчесності;

29.18. керівництво закладу освіти сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.

ДОДАТОК 1

Нормативно-правове забезпечення функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти

- Закон України «Про освіту»
- Закон України «Про повну загальну середню освіту»
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.11.2020 № 1480 «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти»
- Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О., Ліннік О. О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 № 54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти»
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2021 № 493)